

Individuální podnikatel z účetního a daňového hlediska

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

doc. Ing. Patrik Svoboda, Ph.D.

Autor:

Tereza Indrová

Brno 2016

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce, panu doc. Ing. Patrikovi Svobodovi, Ph.D., za odborné vedení, vstřícný přístup, cenné rady a připomínky při zpracování své bakalářské práce. Další poděkování patří paní Ing. Jitce Plchové, která mi poskytla účetní údaje vybrané firmy, jež byly pro vypracování této práce nezbytné. V neposlední řadě bych ráda poděkovala také své rodině za podporu během studia.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Individuální podnikatel z účetního a daňového hlediska** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmetná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 23. května 2016

Abstract

Indrová, T., Individual Entrepreneur from an Accounting and Tax Perspective. Bachelor thesis. Brno: Mendel University, 2016.

In this Thesis titled "Individual Entrepreneur from an Accounting and Tax Perspective", two most common forms of reporting by individual entrepreneurs are addressed - tax records and accounting. Purpose of this thesis is to select a suitable method for a chosen entrepreneur. In Theoretical part, basic terms and concepts are explained, furthermore forms of tax evidence and double-entry bookkeeping are described and finally differences between described methods are analysed. Practical part focuses on a comprehensive example of chosen entrepreneur. For each form of reporting, tax base is calculated and finally an analysis, comparing all methods and choosing most suitable one for the selected subject.

Keywords

Individual entrepreneur, tax records, accounting, accounting entity.

Abstrakt

Indrová, T., Individuální podnikatel v účetního a daňového hlediska. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2016.

Tato bakalářská práce s názvem Individuální podnikatel z účetního a daňového hlediska se zabývá dvěma nejčastějšími formami výkaznictví u individuálního podnikatele, daňovou evidencí a účetnictvím. Cílem práce je výběr vhodného způsobu evidence pro vybranou fyzickou osobu. V první části jsou vysvětleny základní pojmy, dále je popsána forma vedení daňové evidence a účetnictví a v závěru teoretické části jsou popsány konkrétní rozdíly mezi těmito dvěma formami výkaznictví. V praktické části je řešen souhrnný příklad individuálního podnikatele. U každé formy výkaznictví je spočítán základ daně a je posouzeno, která forma výkaznictví je pro podnikatele výhodnější.

Klíčová slova

Individuální podnikatel, daňová evidence, účetnictví, účetní jednotka.

Obsah

1	Úvod, cíl práce a metodika	9
1.1	Úvod.....	9
1.2	Cíl práce.....	10
1.3	Metodika.....	10
2	Vymezení podnikání	12
2.1	Individuální podnikatel.....	12
2.2	Příjmy podnikatele	12
3	Daňová evidence	14
3.1	Právní úprava a cíl DE	14
3.2	Předmět daňové evidence.....	14
3.3	Kdo může vést DE.....	14
3.4	Forma a obsah daňové evidence	15
3.5	Evidence příjmů a výdajů.....	16
3.5.1	Evidence příjmů.....	16
3.5.2	Evidence výdajů.....	16
3.5.3	Deník příjmů a výdajů	18
3.6	Evidence pohledávek a dluhů.....	18
3.6.1	Evidence pohledávek.....	18
3.6.2	Evidence dluhů.....	20
3.7	Evidence dlouhodobého majetku.....	22
3.7.1	Dlouhodobý hmotný majetek.....	22
3.7.1.1	Ocenění dlouhodobého hmotného majetku.....	23
3.7.1.2	Odpisování dlouhodobého hmotného majetku	24
3.8	Evidence najatého majetku	27
3.9	Mzdová evidence	28
3.9.1	Výpočet mzdy	29
4	Účetnictví	31

4.1	Právní úprava v ČR	31
4.2	Vedení účetnictví.....	33
4.3	Znovuzavedení jednoduchého účetnictví	33
4.4	Bilanční princip.....	34
4.5	Účetní záznamy, účetní knihy, účetní předpisy	35
4.5.1	Účetní záznamy.....	35
4.5.2	Účetní knihy	36
4.6	Účetní závěrka	38
5	Rozdíl mezi daňovou evidencí a účetnictvím	39
5.1	Právní úprava.....	39
5.2	Dlouhodobý majetek.....	40
5.3	Pohledávky a dluhy	40
5.4	Zásoby.....	40
5.5	Časové rozlišení	41
5.6	Princip opatrnosti	41
5.7	Účetní doklady.....	42
5.8	Zálohy.....	42
5.9	Základ daně.....	42
6	Praktický příklad	43
6.1	Shrnutí příkladu.....	52
7	Závěr	54
8	Literatura	55

Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura daňové evidence	15
Obrázek 2: Vzorec rovnoměrného odpisování	25
Obrázek 3: Vzorec zrychleného odpisování	25

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výdaje procentem z příjmů	17
Tabulka 2: Deník příjmů a výdajů	18
Tabulka 3: Vzor evidence pohledávek: Vydané faktury - 1. část	19
Tabulka 4: Vzor evidence pohledávek: Vydané faktury - 2. část	20
Tabulka 5: Vzor evidence dluhů: Přijatá faktura - 1. část	21
Tabulka 6: Vzor evidence dluhů: Přijatá faktura - 2. část	21
Tabulka 7: Karta dlouhodobého majetku.....	23
Tabulka 8: Jednotlivé odpisové skupiny.....	24
Tabulka 9: Způsob pořízení zásob, ocenění a právní úprava.....	26
Tabulka 10: Karta zásob	26
Tabulka 11: Slevy pro rok 2016	29
Tabulka 12: Výpočet čisté mzdy zaměstnance	30
Tabulka 13: Kategorie kritérií účetních jednotek	32

1 Úvod, cíl práce a metodika

1.1 Úvod

V současné době přibývá stále více lidí, kteří se rozhodnou podnikat. Důvodů, proč začít podnikat může být mnoho. Jedním z mnoha může být nedostatečná nabídka na trhu práce, ztráta předchozího zaměstnání nebo narůstající touha lidí se osamostatnit. Mnoho lidí si ani nedovede představit, kolik námahy a práce obnáší podnikání. Avšak důležitým krokem do začátku je zvolit jeden ze způsobů vykazování podnikání. Podnikatel se rozhoduje, zda povede účetnictví nebo daňovou evidenci pro zjišťování základu daně.

Má bakalářská práce je členěna do šesti kapitol. V úvodní kapitole je vysvětlen samotný pojem podnikání, kdo je to individuální podnikatel a jaké jsou povinnosti podnikatele při vstupu do této oblasti. Dále se zaměřuji na příjmy, které může tento individuální podnikatel pobírat.

V první části mé teoretické práce se zabývám konkrétním způsobem vedení daňové evidence. Bude zde vysvětleno, jaké subjekty mohou vést daňovou evidenci a jakými právními náležitostmi se musí řídit pro formu tohoto vedení. Jednoduchost daňové evidence je dána tím, že zachycuje pouze peněžní toky, které se týkají podnikání. Dále podrobněji představím hlavní dílčí části evidence, které podnikatel při jejím vedení používá. Bude se jednat o příjmy a výdaje podnikatele, pro jejichž evidenci potřebuje podnikatel deník příjmů a výdajů. Dále budou představeny nejzákladnější položky, jako jsou peněžní prostředky, zásoby, pohledávky, dluhy, dlouhodobý a krátkodobý majetek spolu s pomocnými knihami pro jejich evidenci. Zaměření podnikatelské činnosti je u každého podnikatele individuální, proto budou některé položky evidence jen zmíněny. V práci se nebudu zabývat daní z přidané hodnoty.

Druhá část mé teoretické práce je věnována účetnictví. Jsou zde vysvětleny právní náležitosti pro formu tohoto výkaznictví a základní pravidla, které musí účetní jednotka dodržovat. Také jsou popsány nejnovější změny pro kategorické třídění účetních jednotek a jejich povinnosti, které jim od 1. ledna 2016 uděluje zákon o účetnictví.

Pátá kapitola se zabývá konkrétními rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím. Snahou je upozornit na možná úskalí při výběru dané formy výkaznictví.

Poslední kapitola mé bakalářské práce je zaměřena na praxi. V praktické části je představen individuální podnikatel a jeho účetní operace za jeden kalendářní rok. Účetní případy jsou nejprve zachyceny v daňové evidenci v deníku příjmů a výdajů, další položky v kartách a knihách daňové evidence. Následně jsou účetní

operace převedeny do formy účetnictví, převedeny na své účty a zachyceny v počáteční rozvaze. Poté je sestaven výkaz zisků a ztrát a v konečné rozvaze dokázáno, že je dodržen bilanční princip účetnictví. V závěru příkladu je u každé formy výkaznictví spočítán základ daně a je posouzeno, která forma výkaznictví je pro podnikatele výhodnější.

1.2 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je výběr vhodného způsobu evidence vybrané fyzické osoby. V práci představím jednotlivé formy výkaznictví, daňovou evidenci a účetnictví, které budou zvažovány pro rozhodnutí o tom, jaký způsob evidence své hospodářské činnosti si má podnikatel zvolit a bude provedeno jejich zhodnocení na datech vybrané účetní jednotky.

Na konkrétních datech bude vyčíslena daňová povinnost k dani z příjmů v případě vedení daňové evidence, v systému účetnictví bude vyčíslen i výsledek hospodaření, který bude transformován na základ daně z příjmů a bude vyčíslena daňová povinnost podnikatele.

V závěru práce bude provedeno základní srovnání nákladů spojených s vedením příslušné evidence ve srovnání s potenciálními přínoy pro podnikatele.

1.3 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních celků, teoretickou část, kde jsou vysvětleny způsoby výkazů daňové evidence a účetnictví, a dále na praktickou část, kde je rozebrán konkrétní příklad. V obou částech mé práce jsou využity klasické metody pro zpracování odborných prací.

V úvodu práce jsou nejprve představeny potřebné pojmy pro snazší pochopení celé práce. Konkrétně se jedná o individuálního podnikatele, podnikání, daňovou evidenci a účetnictví. Dále jsou uvedeny specifika jednotlivých právních forem a aspektů podnikání.

Teoretická část práce je založena na nastudování jednotlivých zdrojů knižní literatury, elektronických zdrojů a příslušných zákonů, které uvádím v kapitole literatury. Dále v práci využívám vědomosti získané během studia na Mendelově univerzitě. V použité literatuře jsou využívány české i zahraniční zdroje, neboť jsou pro výklad mé práce nezbytné.

Praktická část práce konkrétního příkladu vychází z teoretické části, která je následně převedena do praxe. Při výběru možných účetních případů je použita metoda analýzy a je čerpáno z daňové evidence konkrétního podnikatele. Následně

jsou účetní operace zachyceny do peněžního deníku daňové evidence. Poté, co jsou účetní případy z daňové evidence zachyceny i v účetnictví, je nejprve sestavena zahajovací rozvaha k počátku účetního období a jsou i zaúčtovány jednotlivé účetní operace. Na závěr je sestaven výkaz zisků a ztrát a konečná rozvaha, jejímž sestavením je ověřeno dodržení bilančního principu.

Nejdůležitější metodou praktického příkladu je metoda komparace, kdy jsou porovnány jednotlivé způsoby výkaznictví, daňová evidence a účetnictví, a povinnosti, které jim daný způsob výkazů nařizuje.

V práci jsem využila i metodu modelování pro aplikaci různých druhů modelů na řešení dané problematiky.

Na závěr práce zmíním metodu syntézy, která je použita pro ucelení jednotlivých částí práce do jednoho celku.

2 Vymezení podnikání

Hned v úvodu této bakalářské práce představím základní pojmy a souvislosti, se kterými se budeme i v dalších textech setkávat. Nejprve se zaměřím na pojem individuální podnikatel, osobu samostatně výdělečně činnou a samotné podnikání. Následně vysvětlím způsoby vedení daňové evidence a v další kapitole vedení účetnictví. Vyhodnotím možnost volby, zda je pro podnikatele výhodnější vést účetnictví nebo daňovou evidenci, a zmíním i povinnosti podnikatele při zahájení jeho podnikatelské činnosti.

2.1 Individuální podnikatel

Podle nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., je podnikatelem ten, „*kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.*“

Podnikatel musí být zapsán v obchodním rejstříku nebo k podnikání využívá živnostenské nebo jiné oprávnění. (Nový občanský zákoník, 2014)

2.2 Příjmy podnikatele

V zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, jsou rozlišeni poplatníci daně z příjmů fyzických osob podle druhů příjmů. Tyto příjmy se dělí do několika skupin:

1. *„Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,*
2. *Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti,*
3. *Příjmy z kapitálového majetku,*
4. *Příjmy z pronájmu,*
5. *Ostatní příjmy.“*

V své bakalářské práci se zaměřím na příjmy z podnikání a samostatné výdělečné činnosti. Dělí se následovně:

- *„příjmy z podnikání*
  - *příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,*
  - *příjmy ze živností,*
  - *příjmy z jiného podnikání dle zvláštních předpisů (například příjmy lékařů, advokátů, notářů atd.),*

- *podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Fyzická osoba, která pobírá příjmy ze zemědělské výroby, vodního a lesního hospodářství, musí být zapsána do evidence podle zvláštních předpisů.

Dále fyzická osoba, která pobírá příjmy ze živností, musí podnikat na základě živnostenského oprávnění.

Také do této kategorie spadají fyzické osoby, které mají příjmy z podnikání dle zvláštních předpisů a podnikají na základě jiného než živnostenského oprávnění dle zvláštních předpisů. (Cardová, 2010)

- *„příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti (pokud ovšem nespádají do příjmů ze závislé činnosti) jsou příjmy:*

- *z užití nebo poskytnutí práv v průmyslovém nebo duševním vlastnictví, autorský právo včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování literárních a jiných děl vlastním nákladem,*
- *z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,*
- *znalce, tlumočníka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů,*
- *z činnosti insolvenčního správce, včetně příjmů z předběžného insolvenčního správce, zástupce insolvenčního správce, odděleného insolvenčního správce a zvláštního insolvenčního správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu,*
- *z pronájmu majetku zařazeného v obchodním majetku.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Ve své bakalářské práci se budu zabývat pouze s příjmy z podnikání.

3 Daňová evidence

3.1 Právní úprava a cíl DE

Právní úprava daňové evidence je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. v § 7b, o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů. Tedy k datu 1. 1. 2005 nahradila daňová evidence jednoduché účetnictví. Od 1. 1. 2016 přináší novela zákona o účetnictví č. 221/2015 Sb., znovuzavedení jednoduchého účetnictví. Možnost vést toto jednoduché účetnictví však mají pouze vybrané subjekty. Jedná se o spolky právnických osob, církve, honební společenstva atd. (Dušek, Sedláček, 2016)

V daňové evidenci jsou evidovány především údaje o příjmech a výdajích, které pomáhají určit základ daně z příjmů. Pokud je evidence vedena průběžně a pečlivě, nabízí podnikateli přehled o stavu a pohybu majetku a závazcích podnikatele. Využívá se také pro ekonomické rozhodování a řízení firmy. Podobně jako v účetnictví daňová evidence vychází z prvotních dokladů, z nichž provádí záznamy, které následně třídí a sumarizuje.

K tomu, abychom mohli vést evidenci příjmů a výdajů, nám slouží peněžní deník. Všechny tyto základní údaje daňové evidence si podrobně vysvětlíme níže. (Dušek, Sedláček, 2015)

3.2 Předmět daňové evidence

Pokud jde o metodiku daňové evidence, je méně administrativně náročná a o mnoho jednodušší než účetnictví. Na technické vybavení neklade velké nároky. Díky její jednoduchosti zachycuje pouze peněžní toky, které mají co dočinění s podnikáním, a stav dluhů a majetku podnikatele na konci zdaňovacího období. Forma daňové evidence není nijak striktně vymezena. Podnikatel musí pouze uchovávat daňovou evidenci za všechny zdaňovací období, pro které neskončila lhůta pro vyměření daně podle zákona o daních z příjmů. (Dušek, Sedláček, 2015)

3.3 Kdo může vést DE

Daňovou evidenci mohou vést pouze tuzemské fyzické osoby, které pobírají příjmy a které:

- *„se nerozhodly vést účetnictví dobrovolně,*
- *nejsou zapsané v obchodním rejstříku,*
- *nepřesáhly limit obratu 25 mil. Kč,“* (Cardová, 2010, s. 19)

- nejsou účastníky společnosti, a pokud jsou, potom žádný z účastníků není účetní jednotkou. (Cardová, 2010)

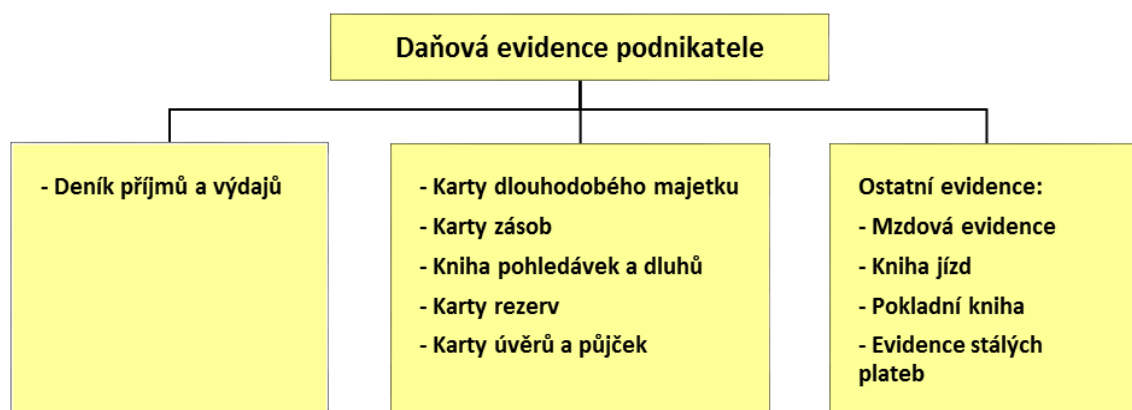
3.4 Forma a obsah daňové evidence

Knihy a karty nejsou v daňové evidenci závazně předepsány, proto musí podnikatel určitým způsobem majetek a závazky zaznamenávat. Jednou z důležitých věcí je vymezení obchodního majetku. Obchodním majetkem pro účely daně z příjmů se myslí souhrn majetkových hodnot, tedy věcí, pohledávek, práv a penězi ocenitelných hodnot. Všechny tyto hodnoty jsou ve vlastnictví podnikatele a byly nebo jsou uvedeny v daňové evidenci.

Pokud chce podnikatel vyřadit majetek z obchodního majetku, rozumí se tím den, kdy byl majetek naposledy zapsán v daňové evidenci. Podnikateli nevzniká žádný zdanitelný příjem do doby, než by se majetek rozhodl prodat. Výdaje si může podnikatel uplatnit pouze do prokázané výše a jen do výše stanovené zákonem.

Forma daňové evidenci se odvíjí od jednotlivých složek obchodního majetku. Peněžní prostředky se zaznamenávají v deníku příjmů a výdajů a ostatní složky majetku a dluhů se evidují do evidenčních karet, které jsou nejčastěji v elektronické podobě. Pro lepší názornost lze uvést strukturu daňové evidence podnikatele na obrázku níže. (Dušek, Sedláček, 2015)

Obrázek 1: Struktura daňové evidence

Zdroj: Dušek, Sedláček (2015, s. 16)

3.5 Evidence příjmů a výdajů

Příjmy a výdaje patří k nejčetnějším položkám v daňové evidenci. Pokud fyzické osoby uplatňují výdaje podle § 24 zákona o daních z příjmu, jejich příjmy z podnikatelské činnosti a výdaje vynaložené za majetek zahrnutý v obchodním majetku vstupují do daňové evidence. Jedná se o výdaje vynaložené na zajištění, dosažení a udržení zdanitelných příjmů, které podnikatel musí zahrnout v prokázané výši, avšak nejvýše v zákonem stanovené výši. Tyto operace se zapisují do deníku příjmů a výdajů.

3.5.1 Evidence příjmů

Příjmem může být jako peněžité, tak i nepeněžité plnění, které podnikatel nabývá v průběhu podnikání. Pro zjištění základu daně je nutné, aby byly zachyceny příjmy, které jsou předmětem daně. Podle základního členění příjmy dělíme na:

- peněžní příjmy,
- nepeněžní příjmy.

Do evidence příjmů spadají pouze skutečné přítoky peněz. Můžeme tam zařadit připsání peněžních prostředků na bankovní účet podnikatele nebo převzetí peněžní hotovosti do pokladny. Při přijetí platby v hotovosti je podnikatel povinen vést evidenci denních tržeb, pokud správce daně nestanoví jinak.

V evidenci příjmů se můžeme setkat i s příjmy v cizích měnách, které je nutno přepočítat jednotným kurzem, který je stanoven ministerstvem financí dle průměrného směnného kurzu stanoveného České národní banky. (Dušek, Sedláček, 2016)

Nejběžnější případ nepeněžních příjmů v daňové evidenci podle § 3, odst. 2 zákona o dani z příjmů, je příjem ze zápočtu pohledávek. Nepeněžním příjmem jsou také zdanitelné věcné dary přijaté v souvislosti s podnikáním. Může se vyskytnout i příjem ze směnných obchodů.

3.5.2 Evidence výdajů

Výdaje, stejně jako příjmy, dělíme na peněžitou část a nepeněžitou část. V daňové evidenci dělíme výdaje na:

- peněžní daňové výdaje,
- nepeněžní daňové výdaje.

V evidenci jsou zachyceny, kromě skutečných odtoků peněz z pokladny a z bankovního účtu podnikatele, také veškeré nepeněžní výdaje použité na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Jedná se především o výdaje, které podnikateli snižují základ daně.

V daňové evidenci jsou položky, o které si může podnikatel snížit základ daně z příjmů, i když nenastal výdej peněžních prostředků. Řadí se sem především položky daňových odpisů majetku. Další příklad může být nájemné u finančního leasingu. Tento majetek nemusí být uhrazen, avšak pro odpisování je nutné, aby byl zařazen do vlastnictví podnikatele.

V evidenci se může podnikatel setkat také s výdaji, které nelze uplatnit, i když jsou vynaloženy. Spadají sem zejména zaplacené nákladové zálohy za zboží a služby, které podnikatel uhradí poplatníkovi, který je spojenou osobou a povede účetnictví.

Výdaje může podnikatel také vykázat výdaji procentem příjmů, pokud je to pro podnikatele výhodnější. Procentní částku lze nalézt v zákoně o dani z příjmu, kde je daná částka určena procentem. Pro lepší představu přikládám tabulku.

Tabulka 1: Výdaje procentem z příjmů

OSVČ	Pro rok 2015	Maximální částka výdajů
Osoby podnikající v zemědělství	80%	1600 000 Kč
Osoby s příjmy z řemeslných živností	80%	1600 000 Kč
Ostatní živnostníci	60%	1200 000 Kč
Ostatní OSVČ (nezávislá povolání, znalci, tlumočníci, autoři)	40%	800 000 Kč
Osoby s příjmy z podnájmu	30%	600 000 Kč

Zdroj: § 7 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (2015)

Maximální částky výdajů platí stejně i pro rok 2016.

Pro úplnost upozorňuji na § 35 ca ZDP, z něhož vyplývá, že pokud podnikatel uplatní u dílčího základu daně dle § 7 a § 9 výdaje paušálem a součet dílčích základů, u kterých byly výdaje paušálem uplatněny, je vyšší než 50% celkového základu daně, nemůže podnikatel uplatnit slevu na manželku a daňové zvýhodnění na děti. V mém případě se uplatněním výdajů procentem nebudu zabývat.

3.5.3 Deník příjmů a výdajů

Deník příjmů a výdajů, neboli tzv. peněžní deník, tvoří velmi důležitou součást daňové evidence. Podnikatel do deníku zaznamenává hospodářské operace, tedy veškeré příjmy a výdaje, které souvisejí s jeho podnikatelskou činností. Každý deník musí obsahovat potřebné členění položek pro jednoduchou evidenci a zjištění základu daně. Všechny potřebné informace se do deníku zapisují na základě pokladních dokladů a bankovních výpisů.

Deník příjmů a výdajů může podnikatel použít jak pro zjištění skutečných výdajů, tak i pro zjištění výdajů uplatněných procentem z příjmů.

(www.ekonomikon.cz, 2014)

Tabulka 2: Deník příjmů a výdajů

Datum	Doklad	Popis operace	Pokladna			Bankovní účet			Příjmy		Výdaje	
			Příjem	Výdej	Zůstatek	Příjem	Výdej	Zůstatek	Daňové	Nedaňové	Daňové	Nedaňové
dd.mm.rrrr.		PZ			60.000			800.000			421.740	
dd.mm.rrrr.		Tržby za zámečnické služby – uhrazena faktury	50.000		110.000	350.000		420.000	400.000			
dd.mm.rrrr.		...										
dd.mm.rrrr.		...										
		Celkem			110.000			420.000	400.000		421.740	

Zdroj: Vlastní

3.6 Evidence pohledávek a dluhů

3.6.1 Evidence pohledávek

Úkolem evidence pohledávek je poskytnout přehled o tom, jaké pohledávky podnikatel vlastní, v jaké jsou výši a vůči komu je má.

„Pohledávka je nárok věřitele na úhradu stanovené sumy v peněžních prostředcích, jako je např. odměna za poskytnuté výkony či zálohy, a je zahrnuta v obchodním majetku podnikatele.“ (www.podnikator.cz, 2015)

„V obchodních vztazích vyrovnávají časový nesoulad mezi okamžikem poskytnutí výkonů dodavatelem a okamžikem úhrady těchto výkonů odběratelem.“ (Sedláček, Dušek, 2015, s. 29)

Pohledávky můžeme také dělit podle doby splatnosti na krátkodobé a dlouhodobé a podle místa vzniku, tuzemské a zahraniční. (Sedláček, Dušek, 2015)

Pohledávky v daňové evidenci oceňujeme dle zákona o daních z příjmu a to:

- jmenovitou hodnotou,
- pořizovací cenou,
- cenou určenou při bezúplatném nabytí.

Do pořizovací ceny musí podnikatel kromě ceny pořízení zařadit i náklady související s pořízením. Například platby právníkovi, výdaje za znalecké ocenění apod.

Cenou určenou při bezúplatném nabytí je myšlena pohledávka získána děděním nebo darováním.

Daňová evidence především informuje o tom, jaké pohledávky podnikatel drží, v jaké cenové hodnotě a vůči komu. Evidence pohledávek nemá žádnou pevně stanovenou formu, důležitý je však obsah. Je více způsobů, jak podnikatelé mohou evidovat pohledávky, a to jak do knihy pohledávek, na evidenční karty nebo také do počítačových souborů.

Evidence pohledávek musí obsahovat tyto údaje:

- „*jaká je její cenová hodnota v Kč,*
- *vůči komu pohledávku podnikatel má,*
- *datum vystavení, splatnosti a úhrady pohledávky.*“ (www.podnikator.cz, 2015)

Obsahem evidence pohledávek jsou dále:

- „*pohledávky z obchodních vztahů (ne z poskytnutých záloh),*
- *pohledávky z poskytnutých záloh (např. záloha poskytnutá zaměstnanci na pracovní cestu),*
- *pohledávky z poskytnutých půjček,*
- *ostatní pohledávky, které nelze uvést v ostatní evidenci (např. splátky leasingu),*
- *šeky vystavené podnikatelem.*“ (Dušek, Sedláček, 2015, s. 29)

Tabulka 3: Vzor evidence pohledávek: Vydané faktury - 1. část

Číslo řádku	Označení dokladu	Označení dlužníka	Druh pohledávky
1.	VF 001	KK, a.s.	Faktura za prodej zboží
2.	VF 002	...	

Zdroj: Dušek, Sedláček (2015, s. 30)

Tabulka 4: Vzor evidence pohledávek: Vydané faktury - 2. část

Částka (Kč)	Datum odeslá- ní dokladu	Datum splatnosti	Datum inkasa	Poznámka
24 200	15. 1. 2016	29. 1. 2016		

Zdroj: Dušek, Sedláček, (2015, s. 30)

3.6.2 Evidence dluhů

Dluh je peněžní či nepeněžní částka, která zavazuje dlužníka, aby danému subjektu tento závazek uhradil. Může se jednat o nějakou službu či zboží, které ještě nebylo nezaplaceno. V případě neuhrazené faktury, na které je uvedena doba splatnosti dluhu dle obchodních podmínek, může dodavatel uložit penále z prodlení.

Dluhy se dělí z časového hlediska na krátkodobé a dlouhodobé. Další dělení je podle místa vzniku na tuzemské a zahraniční. (Sedláček, 2015)

„Dluhy se oceňují:

- jmenovitou hodnotou, při jejich vzniku,
- pořizovací cenou, při jejich převzetí.“ (Sedláček, 2015, s. 32)

V evidenci dluhů by mělo být zřetelné, o jaké dluhy se jedná, v jaké peněžní výši a vůči komu. Podnikatel se může sám rozhodnout, zda bude vést pouze jednu evidenci, v podobě knihy, karty nebo jiné formy zápisu, nebo jich bude vést několik.

V případě, že bude chtít podnikatel použít více knih dluhů, může si je rozřadit dle jednotlivých činností, například dluhy dle jednotlivých věřitelů apod.

Evidence dluhů obsahuje údaje o:

- „dluzích z obchodních závazkových vztahů, s výjimkou dluhů přijatých záloh, (např. přijaté faktury od dodavatelů)
- dluzích přijatých záloh (např. přijatá záloha na služby, které podnikatel v budoucnu provede pro zákazníka)
- dluzích z přijatých půjček a úvěrů
- dluzích, které vyplývají z plnění povinností podnikatele podle zvláštních právních předpisů (např. evidence DPH či spotřební daně na výstupu),
- ostatních dluzích, které nejsou obsahem ostatní evidence (např. nájemné z nebytových prostor, leasingové splátky apod.)

- *šecích předaných podnikatelem k inkasu (zápisy o výdaji se provádějí v deníku příjmů a výdajů až v okamžiku jejich proplacení).*“ (Dušek, Sedláček, 2015, s. 32)

Tabulka 5: Vzor evidence dluhů: Přijatá faktura - 1. část

Číslo řádku	Označení dokladu	Označení věřitele	Druh dluhu

Zdroj: Dušek, Sedláček (2015, s. 33)

Tabulka 6: Vzor evidence dluhů: Přijatá faktura - 2. část

Částka (Kč)	Datum přijetí dokladu	Datum splatnosti	Datum úhrady	Poznámka

Zdroj: Dušek, Sedláček, (2015, s. 33)

V případě, že podnikatel vede pohledávky nebo dluhy v cizí měně, je třeba provést přepočtení na koruny dle:

- jednotného kursu Ministerstva financí ČR, (Dušek, Sedláček, 2015)
  - „kurs se stanoví jako průměr směnného kursu stanoveného Českou národní bankou poslední den každého měsíce zdaňovacího období“ (Zákon č. 589/1992 Sb., 38 odst. 1) a je vyhlášen každoročně Ministerstvem financí České republiky,
- aktuálního kursu České národní banky platného k 31. 12. (Dušek, Sedláček, 2015)

Pokud již podnikatel měl evidované pohledávky nebo dluhy v cizí měně z minulých let a již byly přepočteny na hodnotu v korunách, potom se už znovu nepřepočítávají.

Podnikatel může vést jednu společnou knihu pro evidenci pohledávek a dluhů. Do evidence uvádí vždy operace, kdy pohledávka či dluh vznikne, změní se nebo zanikne. (Dušek, Sedláček, 2015)

3.7 Evidence dlouhodobého majetku

Základní charakteristickou vlastností dlouhodobého majetku je jeho životnost. Ta je zpravidla delší než 1 rok. Majetek se spotřebovává postupně, nikoli jednorázově, proto nemůže podnikatel pořízení takového majetku zahrnout přímo do daňových výdajů. Do výdajů cenu majetku zaznamenáváme formou odpisů.

Podle základního dělení dlouhodobý majetek dělíme do tří skupin:

- dlouhodobý nehmotný majetek,
- dlouhodobý hmotný majetek,
- dlouhodobý finanční majetek.

Do dlouhodobého nehmotného majetku řadíme především software, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje a ocenitelná práva, přičemž doba jejich použitelnosti je delší než 1 rok. V momentě uvedení do používání se tyto věci stávají dlouhodobým nehmotným majetkem.

Pokud jde o dlouhodobý finanční majetek, ten se neodpisuje a při jeho pořízení daňově účinný výdaj. Jejich hodnota je zahrnuta do daňových výdajů v okamžiku jejich prodeje. Patří sem majetkové účasti, majetkové i úvěrové cenné papíry držené déle než 1 rok. (Dušek, Sedláček, 2015)

Ve své práci se budu zabývat pouze dlouhodobým hmotným a nehmotným majetkem, neboť podnikatel dlouhodobý finanční majetek nevlastní.

3.7.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Pro účely daňové evidence se dlouhodobý hmotný majetek vymezuje v zákoně o daních z příjmů a spadají do něj:

- *„samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a mají provozně-technické funkce delší než 1 rok,*
- *budovy, domy a jednotky,*
- *stavby, s výjimkou provozních důlních děl, drobných staveb na pozemcích určených k plnění funkcí lesa, sloužících k zajišťování provozu lesních školek nebo k provozování myslivosti, pokud jejich zastavěná plocha nepřesahuje 30 m² a výšku 5 m, oplocení sloužícího k zajišťování lesní výroby a myslivosti, které je drobnou stavbou,*
- *pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než 3 roky,*
- *dospělá zvířata a jejich skupiny, jejichž vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč,*
- *jiný majetek.“* (Zákon o dani z příjmů § 26 odst. 2)

V momentě, kdy podnikatel tyto věci uvede do užívání, stanou se dlouhodobým hmotným majetkem.

3.7.1.1 Ocenění dlouhodobého hmotného majetku

Nakoupený hmotný majetek je oceňován pořizovací cenou. Do ní zahrnujeme jak cenu za pořízení, tak i náklady související s pořízením majetku.

Pokud byl majetek utvořen vlastní činností, oceňuje jej podnikatel vlastními náklady. Ty zahrnují jak přímé, tak i nepřímé náklady.

Můžeme se setkat i s dalšími typy případů, které se oceňují reprodukční pořizovací cenou. Zákon o daních z příjmů vymezuje i specifické případy oceňování, zmíním například nabytí majetku darováním či zděděním. (Cardová, 2010)

Evidence dlouhodobého hmotného majetku

Evidence dlouhodobého majetku musí splňovat požadavky, které se zaměřují hlavně na analytickou evidenci dlouhodobého majetku. Evidenční karta by tedy měla obsahovat následující údaje:

- „název nebo číselné označení majetku,
- ocenění,
- datum uvedení nebo datum uvedení do užívání,
- zvolený způsob daňových odpisů,
- částky daňových odpisů za zdaňovací období,
- datum a způsob vyřazení,
- zřízené zástavní právo, příp. věcné břemeno.“ (Dušek, Sedláček, 2015, s. 43)

Tabulka 7: Karta dlouhodobého majetku

Obchodní jméno:		Inventární číslo:		
Název:				
Další údaje:				
Vstupní cena:		Datum zařazení:		
Způsob pořízení:		Doklad:		
Odpisová skupina:		Způsob odpisu:		
Kód SKP:		Výrobní číslo:		
zvýšená odpisová sazba:				
Uplatněn ve zdaňovacím období:				
Datum odpisu	Roční odpisová sazba (Koeficient odpisu)	Odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč	Poznámka
Způsob vyřazení:		Datum vyřazení:		

Zdroj: Dušek, Sedláček, (2015, s. 44)

3.7.1.2 Odpisování dlouhodobého hmotného majetku

Jak již bylo zmiňováno výše, dlouhodobý hmotný majetek je pořizován na dobu delší než 1 rok. Postupné opotřebení majetku se vyjadřuje formou odpisů. Rozlišujeme dva základní způsoby odpisování:

- rovnoměrné odpisování (§31 zákona o dani z příjmů)
- zrychlené odpisování. (§32 zákona o dani z příjmů)

Podnikatel sám rozhoduje, který způsob odpisování zvolí podle toho, jak je to pro něj daňově výhodné. U různého DHM může mít stanoveny různé způsoby odpisování (např. u auta zvolí zrychlený způsob, u stroje rovnoměrný způsob apod.), avšak stanovený způsob odpisování u jednoho DHM se nesmí v průběhu odpisování měnit (např. zrychlený způsob odpisování u auta nelze po dvou letech změnit na způsob rovnoměrný). Daňové odpisy podnikatel může a nemusí uplatňovat, odpisování může i přerušit (např. když ve zdaňovacím období docílí ztrátu). Odpisy se uplatňují až do úplného odepsání (odpisy nesmí převyšovat pořizovací cenu DHM = v takovém případě jsou odpisy pravděpodobně vypočítány špatně) nebo vyřazení majetku z používání (např. z důvodů prodeje).

Zákon o daních z příjmů V §30 stanoví 6 odpisových skupin, do kterých podnikatel musí daný majetek zařadit. Při rovnoměrném nebo zrychleném způsobu odepisování je doba odpisování majetku stejná.

Tabulka 8: Jednotlivé odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování	příklady majetku zařazeného do skupiny
1	3 roky	Počítač, kancelářská technika
2	5 let	Automobily, traktory, nábytek
3	10 let	Parní kotle, klimatizační zařízení, trezory
4	20 let	Budovy ze dřeva a plastů, věže, stožáry
5	30 let	Budovy (kromě sk. 4 a 6), silnice
6	50 let	Budovy administrativní, hotely, obchody

Zdroj: Cardová, (2010, s. 39)

Odpisovat dlouhodobý majetek může ta osoba, která k němu dostala vlastnické právo nebo právo hospodařit. Dále platí, že podnikatel může odpisovat jen tu část majetku, kterou používá pro jeho podnikatelskou činnost. Pokud by se jednalo například o osobní automobil, který by používal i pro soukromé účely, uplatňuje si pouze poměrnou část odpisů, kterou využívá pro jeho podnikatelskou činnost. (Dušek, Sedláček, 2015)

Rovnoměrné odpisování

Při rovnoměrném způsobu odepisování se stanoví odpisy DHM za dané zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu vstupní ceny DHM a přiřazené roční odpisové sazby – viz §31, odst. 7 ZDP. Odpisy jsou v zákoně stanoveny v maximální výši, je možné odpisy stanovit i nižší.

Obrázek 2: Vzorec rovnoměrného odpisování

$$\text{odpis} = \frac{\text{vstupní cena} \times \text{roční odpisová sazba}}{100}$$

Obrázek 3: Vzorec zrychleného odpisování

$$\text{odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient}}$$
$$\text{odpisy dalších let} = \frac{2 \times \text{zůstatková cena}}{k \text{ dalších let} - \text{počet let, po které se již odpisovalo}}$$

Evidence zásob

Daňová evidence zásob se řídí podle vyhlášky k zákonu o účetnictví. Za zásoby považujeme:

- „materiál do okamžiku spotřeby,
- nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky, zvířata,
- zboží do okamžiku prodeje.“ (Cardová, 2010, s. 53)

V své práci se hlavně zaměřím na zásoby zboží pořizované za účelem prodeje, se kterými bude podnikatel obchodovat.

Tabulka 9: Způsob pořízení zásob, ocenění a právní úprava¹

Způsob pořízení zásoby	Ocenění	Právní úprava
Úplatné nabytí	Pořizovací cena	§ 7b zák. č. 586/1992 Sb., (§25 odst. 4 zák. č. 563/1991 Sb., § 49 vyhl. č. 500/2002 Sb.)
Pořízení ve vlastní režii	Vlastní náklady	§ 7b zák. č. 586/1992 Sb., (§25 odst. 4 zák. č. 563/1991 Sb.)
Bezúplatné nabytí	Cena určená dle oceňovací vyhlášky	§ 7b zák. č. 586/1992 Sb.
Vklad do obchodního majetku	Pořizovací cena nebo reprodukční pořizovací cena	§ 7b zák. č. 586/1992 Sb.

Zdroj: Dušek, Sedláček, (2015, s. 64)

Evidence by měla obsahovat:

- „název nebo podpis daného majetku,
- datum pořízení,
- pořizovací cenu, popř. reprodukční cenu, vlastní náklady,
- počet jednotek daného majetku,
- datum a způsob vyřazení.“ (Dušek, Sedláček, 2015, s. 63)

Stav a pohyb zásob se eviduje na skladních kartách.

Tabulka 10: Karta zásob

Obchodní jméno:			
Název:		Číslo:	
Cena/jednotka množství:			
Datum	Doklad	Příjem v ks	Výdej v ks
Zůstatek ke dni		..... ks	..... Kč

Zdroj: Dušek, Sedláček, (2015, s. 64)

¹ V návaznosti na zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, Ministerstvo financí ČR vydalo v roce 2003 prováděcí právní předpisy v podobě vyhlášek. Tyto vyhlášky jsou vydávány na základě prováděného zákona a musí splňovat jeho meze. Zaměříme-li se na prováděcí vyhlášku k podvojnému účetnictví, máme na mysli Vyhlášku č. 500/2002 Sb., která zachycuje účetní metody, jež jsou závazné pro danou skupinu podnikatelů. Na tuto prováděcí vyhlášku navazují České účetní standardy.

3.8 Evidence najatého majetku

Pronájem neboli leasing, vyjadřuje vztah mezi pronajímatelem a nájemcem. Má dvojí podobu:

- finanční leasing,
- operativní leasing.

Finanční leasing byl dříve velmi častým způsobem pořízení aut. Poslední dobou se však již objevuje u automobilů spíše zřídka. Obvyklejší je pořízením na úvěr. Finanční leasing slouží spíše k pořizování strojů. Zda se jedná o pořízení formou finančního leasingu nebo na úvěr, je třeba ověřit podle smlouvy.²

Při pořízení formou finančního leasingu je až do ukončení leasingu a prodeje vozu majitelem leasingová společnost. Finanční leasing se tedy od nájmu či pachtu

Při pořízení majetku na úvěr se kupující stává vlastníkem majetku. Smlouva může obsahovat ujednání o ručení kupovaným majetkem.

Při pořízení na úvěr si odpisy uplatňuje kupující – vlastník auta, při pořízení formou leasingu si odpisy uplatňuje leasingová společnost.

Zálohu na pořízení majetku je třeba účtovat jako zálohu na pořízení dlouhodobého hmotného majetku a nezaměňovat ji s akontací u finančního leasingu. Záloha na pořízení majetku se na rozdíl od akontace u finančního leasingu nerozlišuje.

Zaplacená záloha na majetek je nedaňový výdaj – pořízení dlouhodobého hmotného majetku – půjde o nedaňový výdaj na pořízení dlouhodobého hmotného majetku.

Faktura však v daňové evidenci nebude nikdy uhrazena. Poskytnutí úvěru se v daňové evidenci neúčtuje. Účtuje se až o splátkách úvěru. Splátka obsahuje jistinu a úroky. V některých případech i pojištění. Splátku je třeba tedy rozdělit na splátku jistiny, která je nedaňový výdaj, a na splátku úroku (případně i pojistného), která je daňový výdaj.

Při pořízení formou **operativního leasingu** zůstává dlouhodobý hmotný majetek v majetku pronajímatele a po ukončení operativního leasingu se vrací zpět pronajímateli. Nájemce platí pronajímateli nájemné ve smlouvě o nájmu movité věci. Smlouva musí být písemná. Movitou věc pojišťuje a pojistné platí pronajímatel, pokud není ve smlouvě sepsáno jinak. Pronajímatel jako majitel movité věci si uplatňuje odpisy. Ve smlouvě by mělo být sjednáno, kdo hradí náklady na movité věci (např. opravy, případně technické zhodnocení). Pokud není sjednáno, postu-

---

² Informace ze školení o novele zákona o účetnictví účinná od 1. 1. 2016.

puje se dle platných předpisů, což má dopady na daňovou uznatelnost nákladů. V daňové evidenci je zaplacené nájemné daňovým výdajem.

Po nabytí účinnosti Nového občanského zákoníku je nově rozlišováno mezi případy přenechání užívacího práva a případy přenechání užívacího práva včetně práva tuto věc využívat. Z tohoto důvodu je třeba rozlišovat mezi pojmem nájem a pojmem pacht. Pacht je úplatný smluvní vztah, kde vzniká vzájemná dohoda mezi pachtýřem a propachtovatelem. V případě nájmu vzniká vzájemná dohoda mezi nájemcem a pronajímatelem. U pachtýře je na rozdíl od nájemce předpokládáno, že bude danou věc obhospodařovat tak, aby mu přinesla zisk.

Nutno tedy podotknout, že finanční leasing se od pachtu či nájmu odlišuje tím, že obsahuje závazek uživatele věci či častěji jeho opční právo na převod předmětu finančního leasingu do jeho vlastnictví. (www.ksb.cz, 2013)

V účetnictví se nájemné účtuje do nákladů na účet skupiny 51 – Služby, například účet 518. V případě plateb předem se nejprve částka nájemného zaúčtuje na účet 381 - Náklady příštích období, při platbách pozadu se částka nájemného zaúčtuje na účet 383 - Výdaje příštích období. Do nákladů na účet 518 se nájemné pak účtuje dle časové souvislosti.

Ve své práci se v praktickém příkladu budu zabývat zaúčtováním operativního leasingu, protože podnikatel využívá najaté auto touto formou.

3.9 Mzdová evidence

Každý podnikatel, který vede pouze své příjmy nebo i někoho zaměstnává, musí vést mzdovou evidenci. Mzdová evidence je velmi široká. Zúčtování mzdy se stanoví dle právních předpisů na mzdových listech.

Mzdový list musí obsahovat:

- *„jméno a příjmení poplatníka,*
- *rodné číslo,*
- *bydliště,*
- *jméno a rodná čísla osob, které poplatník uplatňuje pro snížení základu daně,*
- *za každý kalendářní měsíc*
  - úhrn zúčtovaných mezd,*
  - částky osvobozené od daně,*
  - pojistné,*
  - záloha pro výpočet zálohy na daň,*

- měsíční slevu na dani a zálohu sníženou o případnou slevu,
- měsíční daňové zvýhodnění, daňový bonus,
- skutečně sraženou zálohu.“ (Cardová, 2010, s. 63)

Zaměstnavatel je povinen doložit všechny potřebné materiály o vyplacení mezd zaměstnancům bez ohledu na způsob výplaty. (Cardová, 2010)

3.9.1 Výpočet mzdy³

Hrubá mzda

- pojistné na sociální zabezpečení: 6,5 %
  - pojistné na zdravotní pojištění: 4,5 %
  - měsíční záloha na daň
- = čistá mzda

Pro výpočet zálohy se odvíjí od toho, zda zaměstnanec podepsal **prohlášení k dani**.

Pokud zaměstnanec **podepíše prohlášení**, záloha se vypočte dle procentní sazby a následně se sníží o slevy na dani a o částku daňového zvýhodnění na děti.

Pokud zaměstnanec **nepodepíše prohlášení**, nepřihlíží se k měsíčním slevám ani ke zvýhodnění na děti. (Cardová, 2010, s. 64)

Tabulka 11: Slevy pro rok 2016

Sleva na poplatníka	24 840 Kč	(měsíčně 2070Kč)
Sleva na vyživovaného manžela/ku	24 840 Kč	(uplatňuje se ročně)
Sleva pro invalidní důchod I. a II. stupně	2 520 Kč	(měsíčně 210Kč)
Sleva pro invalidní důchod III. stupně	5 040 Kč	(měsíčně 420Kč)
Sleva pro držitele průkazu ZTP/P	16 140 Kč	(měsíčně 1345Kč)
Sleva pro studenta	4 020 Kč	(měsíčně 335Kč)
Daňové zvýhodnění na první dítě	13 404 Kč	(měsíčně 1117Kč)
Daňové zvýhodnění na druhé dítě	17 004 Kč	(měsíčně 1417Kč)
Daňové zvýhodnění na třetí a další dítě	20 604 Kč	(měsíčně 1717Kč)

Zdroj: Vlastní úprava

³ Jedná se o základní výpočet mzdy.

Od 1. 5. 2016 se zvýšilo daňové zvýhodnění na třetí a další dítě vyživované dítě z 17 004 Kč na 20 604 Kč. (Zákon č 586/1992 o dani z příjmů § 35ba, § 35c, ve znění pozdějších předpisů)

Odvody zaměstnavatele

- pojistné na sociální zabezpečení: 25 %
- pojistné na zdravotní pojištění: 9 %

Tabulka 12: Výpočet čisté mzdy zaměstnance

Mzdový list	
Hrubá mzda	30 000
1% vstupní ceny auta	
- SP (6,5%)	1 950
- ZP (4,5%)	1 350
Superhrubá mzda (x 1,34)	40 200
Základ zaokrouhlený	40 200
Záloha na daň	6 030
Snížení daně na poplatníka	2 070
Skutečně sražená záloha	3 960
Čistá mzda	22 740

Zdroj: Cardová, (2010, s. 64)

4 Účetnictví

4.1 Právní úprava v ČR

Pokud podnikatel vede účetnictví, je jeho povinností, aby jej vedl způsobem, jaký stanovuje Zákon o účetnictví.

Od 1. ledna 2016 nabyl účinnosti zákon č. 221/2015 Sb., který nahradil zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. (www.mfcr.cz, 2015)

Podnikatelé, kteří jsou zapsáni v obchodním rejstříku, účtují v soustavě podvojného účetnictví o stavu a pohybu obchodního majetku a závazků, vlastního kapitálu, o výnosech, nákladech a zisku nebo ztrátě. Mezi tyto podnikatele můžeme zařadit všechny právnické osoby a fyzické osoby.

Účetním obdobím může být kalendářní rok nebo hospodářský rok, které vychází z úpravy v zákoně o účetnictví.

Osoby, na které se vztahuje zákon o účetnictví, se nazývají účetní jednotky. Mezi účetní jednotky patří: (Skálová a kolektiv, 2016)

- „Všechny právnické osoby,
- Fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,
- Ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně zdanitelných plnění osvobozených od této daně, přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,
- Ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- Ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti (dříve účastníky sdružení bez právní subjektivity), pokud alespoň jeden ze společníků sdružených v této společnosti je účetní jednotkou,
- Ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vést účetnictví ukládá zvláštní právní předpis,
- Organizační složky státu, svěřenecké fondy podle občanského zákoníku, fondy obhospodařované penzijní společností, investiční fondy bez právní osobnosti.“ (Skálová a kolektiv, 2016, s. 11)

Od 1. ledna 2016 jsou rozlišovány nové kategorie účetních jednotek, mikro účetní jednotka, malá účetní jednotka, střední účetní jednotka a velká účetní jednotka. Účetní jednotka se začleňuje do dané kategorie, pokud dosáhne nebo překročí alespoň dvě ze tří stanovených kritérií ke dni rozvahy. Mezi kritéria se řadí hodnota

aktiv, čistý obrat a průměrný počet zaměstnanců. Různým kategoriím účetních jednotek se stanoví různé účetní povinnosti.

Tabulka 13: Kategorie kritérií účetních jednotek

	Aktiva celkem	Roční úhrn čistého obratu	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro účetní jednotka	Do 9 mil. Kč	Do 18 mil. Kč	Do 10
Malá účetní jednotka	Do 100 mil. Kč	Do 200 mil. Kč	Do 50
Střední účetní jednotka	Do 500 mil. Kč	Do 1 000 mil. Kč	Do 250
Velká účetní jednotka	Nad 500 mil. Kč	Nad 1 000 mil. Kč	Nad 250

Zdroj: Skálová a kolektiv, (2016, s. 12)

Mikro, malá a střední účetní jednotku se považuje taková účetní jednotka, která je k rozvahovému dni nepřesahuje dvě z uvedených kritérií v tabulce. Velká účetní jednotka je ta, která k rozvahovému dni přesahuje alespoň dvě kritéria pro střední účetní jednotku. Kategorizace pomáhá lépe přizpůsobit povinnosti při zveřejňování informací a vykazování v účetnictví.

Podle novely zákona č. 221/2015 Sb., zákona o účetnictví, zveřejňují mikro účetní jednotky účetní závěrku, která obsahuje pouze rozvahu a přílohu. Střední a velké účetní jednotky zveřejňují také účetní jednotku, která se ale skládá z pěti částí. K rozvaze, výkazu zisků a ztrát a příloze přibude ještě přehled o peněžních tocích a přehled o změnách ve vlastním kapitálu. Je tedy patrné, že věřitelé dostanou od středních a velkých společností více informací než tomu bylo v minulosti.

Účetní závěrka a výroční zpráva ověřená auditorem je vyžadována od obchodních korporací, pokud tak stanoví zákon o účetnictví. Dá se říci, že audit mají povinný všechny střední a velké účetní jednotky. Malých účetních jednotek se audit týká v případě, že účetní jednotka přesáhne jedno nebo dvě kritéria. Limitem pro povinný audit je hodnota aktiv ve výši 40 mil. Kč, čistý obrat 80 mil. Kč a více než 50 zaměstnanců. (Skálová a kolektiv, 2016)

Podnikatelský subjekt, kterému se věnuji v praktické části mé práce, spadá mezi mikro účetní jednotky.

V nové novele zákona o účetnictví došlo ke změnám pojmů „aktiva celkem“ a „čistý obrat“. *„Dosavadní znění zákona o účetnictví definovalo aktiva celkem jako úhrn aktiv zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o položky podle § 26 odst. 3, tj. brutto aktiva. Nové znění zákona o účetnictví definuje aktiva celkem jako aktiva netto.“* (www.mfcr.cz, 2015)

Čistý obrat se dle zákona o účetnictví „rozumí výše výnosů snížená o prodejní slevy, dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená 12.“ (Zákon č. 221/2015 Sb. o účetnictví)

Účetní závěrky a výroční zprávy obchodních korporací se ukládají do sbírky listin rejstříkového soudu. (Skálová a kolektiv, 2016)

4.2 Vedení účetnictví

Účetnictví pomáhá ke zjištění informací pro daňové účely. Je důležité, aby všichni podnikatelé vedli řádné účetnictví, o tyto účetní náležitosti se starají finanční a daňové orgány. Pokud jde o řádné vedení účetních knih, tato povinnost se zakotvuje v obchodním zákoníku, kde je povinná lhůta pro uschování těchto knih.

„Základními předpoklady pro vedení účetnictví je:

- **akruální princip**, čímž se rozumí účtování podvojnými zápisy do období, kdy dochází k uskutečnění účetního případu, bez ohledu na to, kdy dochází ke změně stavu nebo struktury aktiv či pasiv,
- **nepřetržité trvání účetní jednotky** znamená, že účetní jednotka je schopna platit své dluhy a nezamýšlí ani nemusí ukončit svou činnost nebo významným způsobem omezit její rozsah,
- **věrný a poctivý obraz skutečnosti**, který má podávat účetní závěrka, je základním požadavkem, který má účetnictví splňovat. Poctivého obrazu je dosaženo tehdy, když při zobrazení předmětu účetnictví v účetní závěrce jsou účetní metody použity takovým způsobem, který nepovede ke zkreslování skutečnosti. (Strouhal, Pilařová, 2016, s. 5)

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v § 8 jsou „účetní jednotky povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.“

4.3 Znovuzavedení jednoduchého účetnictví

Od 1. 1. 2016 se do zákona o účetnictví zavedlo opět jednoduché účetnictví, které v dřívější době nahradilo daňovou evidenci. Vést jednoduché účetnictví mohou jen právnické osoby včetně zahraničních právnických osob, které musí splňovat řadu zákonem stanovených podmínek. Fyzické osoby nemůžou vést jednoduché účetnictví, ani za okolností, že by se stali účetní jednotkou. Avšak tento zákaz neplatí pro možnost vedení daňové evidence u fyzických osob. (Strouhal, Pilařová, 2016)

Základní podmínky pro vedení jednoduchého účetnictví

Vede jej účetní jednotka – právnická osoba, která musí plnit následující podmínky:

- „není plátcem DHP,
- její celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč,
- hodnota jejího majetku nepřesáhne 3 000 000 Kč,
- je současně:
  - spolkem,
  - odborovou organizací,
  - organizací zaměstnavatelů,
  - církví a náboženskou společností,
  - honebním společenstvem.

V jednoduchém účetnictví se neúčtuje o:

- odpisech, opravných položkách, účetních rezervách,
- přepočtech pohledávek a závazků k rozvahovému dni, s výjimkou oceňování peněžních prostředků,
- přecenění reálnou hodnotou.“ (Strouhal, Pilařová, 2016, s. 9)

Výdaje a příjmy, majetek a závazky jsou předmětem jednoduchého účetnictví. Účetní jednotky vedou účetní knihy, které se rozlišují na peněžní deník, knihu pohledávek a závazků a pomocné knihy o ostatních složkách majetku.

Účetní závěrka v jednoduchém účetnictví musí být také doložena Výkazem o majetku a závazcích a Výkazem o příjmech a výdajích. (Strouhal, Pilařová, 2016)

4.4 Bilanční princip

Bilanční princip je základem podvojného účetnictví a základem rozvahy. Znázorňuje vztah: aktiva celkem = pasiva celkem. Rozvaha umožňuje přehled aktiv a pasiv k určitému datu. (Skálová a kolektiv, 2016)

„Zahajovací rozvaha se sestavuje ke dni, ke kterému účetní jednotka vzniká (nejčastěji se jedná o datum zápisu do rejstříku), dále pak k prvnímu dni každého dalšího účetního období, a dále:

- ke dni vstupu do likvidace,

- *ke dni následujícímu po dni zpracování návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku nebo ke dni následujícímu po dni zpracování zprávy o naložení s majetkem podle zvláštních právních předpisů,*
- *ke dni, ke kterému nastanou účinky rozhodnutí o úpadku, nebo ke kterému nastanou účinky rozhodnutí soudu o přeměně reorganizace v konkurs,*
- *ke dni následujícímu po dni, kterým nastanou účinky zrušení konkursu, nebo schválení reorganizačního plánu.“ (Pilařová, 2016, s. 7)*

4.5 Účetní záznamy, účetní knihy, účetní předpisy

4.5.1 Účetní záznamy

Účetní jednotky mají povinnost zachycovat skutečnosti pomocí účetních dokladů. Tyto skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, se označují účetními případy. Průkazné účetní případy se zaznamenávají v účetních knihách.

Účetní záznam je dokument, který obsahuje informace. Tyto informace zobrazují skutečnosti účetní jednotky. Účetní záznamy mohou mít různé formy. Podle zákona o účetnictví mohou mít:

- listinnou formu – účetní záznam zachycený na analogový nosič psacím strojem, rukopisem nebo tiskařskými a reprografickými technikami,
- technickou formu – účetní záznam zachycený elektronickým nebo optickým způsobem,
- smíšenou formu – účetní záznam je proveden v listinné formě, která obsahuje také informace v technické formě.

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 33a považuje za průkazný účetní záznam pouze:

- *„účetní záznam, jehož obsah je prokázán přímo s porovnáním se skutečností, kterou tento záznam prokazuje,*
- *účetní záznam, jehož obsah je prokázán obsahem jiných průkazných účetních záznamů, nebo*
- *účetní záznam týkající se výhradně skutečností uvnitř jedné účetní jednotky, k němuž je připojen podpisový záznam osoby oprávněné a odpovědné.“*

Jedním z účetních záznamů je **podpisový záznam**. Identifikuje se jím osoba, která podpis učinila. Podpisovým záznamem může být vlastnoruční podpis, elektronický podpis nebo smíšená forma obou předchozích způsobů.

Dalším účetním záznamem je **účetní doklad**, který bývá vystaven účetní jednotkou. Účetní doklad musí obsahovat tyto náležitosti: (Bulla, 2016)

- „označení účetního dokladu
- obsah účetního případu a jeho účastníky
- peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
- okamžik vyhotovení účetního dokladu,
- okamžik uskutečnění účetního případu,
- podpisový záznam podle osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.“ (Bulla, 2016, s. 11)

4.5.2 Účetní knihy

V účetních knihách se zaznamenávají účetní případy. Účetní jednotky, které vedou podvojně účetnictví, vedou tyto knihy:

- deník,
- hlavní knihu,
- knihy analytických účtů,
- knihy podrozvahových účtů.

Účetní operace musí být podloženy doklady, zapisují se v časovém sledu do deníku a dále do hlavní knihy, kde se zapisují syntetické účty, a do knih analytických účtů, kde se zaznamenávají analytické účty. (Skálová a kolektiv, 2016)

V **deníku** jsou zachyceny účetní případy, jak jdou chronologicky za sebou podle časového uspořádání v posloupnosti podle jejich vzniku. Význam deníku:

- „časově uspořádává účetní operace,
- zabraňuje dodatečným úpravám, vpisování případů či údajů,
- zajišťuje průkaznost a spolehlivost účetních údajů vazbou na doklady,
- spojuje doklady s hlavní knihou; postup je doklad – deník – hlavní kniha – kniha analytických účtů,
- napomáhá odhalení chyb, k nimž došlo v hlavní knize.“ (Skálová a kolektiv, 2016, s. 30)

Listy i jednotlivé řádky deníku musí být očíslované. Deník musí také obsahovat datum zapsání položky, druh a číslo dokladu, účty „Má Dáti“ a „Dal“ a částku.

Hlavní kniha poskytuje nejdůležitější informace o stavu a pohybu složek aktiv, pasiv, výnosů a nákladů. Obsahuje syntetické účty, z nichž plynou uspořádané účetní zápisy. Syntetické účty v hlavní knize musí obsahovat: (Skálová a kolektiv, 2016)

- „zůstatky ke dni, k němuž se otevírá hlavní kniha,
- souhrnné obraty strany „Má Dáti“ a „Dal“ nejvýše za kalendářní měsíc,
- zůstatky v okamžiku, ke kterému se sestavuje účetní závěrka.

Účetní jednotky otevírají účetní knihy ke dni svého vzniku, k prvnímu dni účetního období, ke dni vstupu do likvidace nebo ke dni následujícími po dni, kterým nastanou účinky zrušení konkurzu.

Účetní jednotky uzavírají účetní knihy k poslednímu dni účetního období, kde dni zrušení bez likvidace s výjimkou přeměn obchodních korporací, ke dni předcházejícímu dni účinnosti zrušení konkurzu.“ (Skálová a kolektiv, 2016, s. 30)

Pokud účetní jednotka pokračuje ve své podnikatelské činnosti, účty v hlavní knize se otevírají pro každé účetní období počátečními zůstatky k prvnímu dni nového účetního období. Navazuje se na konečné zůstatky aktiv a pasiv, které byly uzavřeny k poslednímu rozvahovému dni.

V průběhu účetního období se připisuje každý nový účetní případ. Při zápisu do deníku do hlavní knihy je důležitá návaznost jednotlivých položek na deník.

Kniha **analytických účtů**, v nichž se podrobně rozvádí účetní zápisy hlavní knihy, nemá danou právní formu. Forma analytických účtů je v režii jednotlivých podniků.

Povinností účetních jednotek je zajistit **ochranu účetních záznamů**. To znamená ochrana jejich obsahu, použití technických prostředků, nosiče informací, poškození, zničení, ztráta nebo odcizení. (Skálová a kolektiv, 2016)

Dle § 31odst. 2 zákona o účetnictví uschovávají účetní záznamy následovně:

- „účetní závěrka a výroční zpráva po dobu 10 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají,
- účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh, přehledy po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají,
- účetní záznamy, kterými účetní jednotky dokládají vedení účetnictví (§ 33), po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají.“

4.6 Účetní závěrka

Celé účetní období vyvrcholí sestavením účetní závěrky.

Účetní závěrku tvoří:

- *„rozvaha,*
- *výkaz zisků a ztrát,*
- *příloha,*

a dále pro některé účetní jednotky jsou povinné další výkazy, kterými jsou:

- *přehled o peněžních tocích,*
- *přehled o změnách vlastního kapitálu.“* (Müllerová, Šindelář, 2016, s. 167)

Uzavírání účetních knih znamená:

- *„převod zůstatků výsledkových účtů na účet 710 – Účet zisku a ztráty,*
- *převod zůstatků rozvahových účtů na účtech 702 – Konečný účet rozvážný.“* (Müllerová, Šindelář, 2016, s. 164)

Tyto účetní operace se už v dnešní době provádí za pomoci výpočetní techniky.

5 Rozdíl mezi daňovou evidencí a účetnictvím

V přecházejících kapitolách jsou vysvětleny dvě formy výkaznictví, daňová evidence a účetnictví. V této kapitole se zaměřím na rozdíly mezi těmito formami výkazů.

Účetnictví je na rozdíl od daňové evidence administrativně náročnější a přináší podnikateli vyšší provozní výlohy, například na nový software, školení atd.

Základní rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím spočívají v těchto odlišných situacích ohledně:

- zásob
- závazkových vztahů
- záloh
- časového rozlišení
- principu opatrnosti
- účetních dokladů

Dále vzpomenu rozdíl mezi právní úpravou, dlouhodobým majetkem a základem daně v těchto dvou formách.

5.1 Právní úprava

Právní úprava daňové evidence je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. v § 7b, o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů. Je méně administrativně náročná a o mnoho jednodušší než účetnictví. Na technické vybavení neklade velké nároky. Díky její jednoduchosti zachycuje pouze peněžní toky. V daňové evidenci jsou evidovány především údaje o příjmech a výdajích, které pomáhají určit základ daně z příjmů.

Právní úprava účetnictví je upravena zákonem č. 221/2015 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Vedení účetnictví je o mnoho náročnější než daňová evidence, proto si podnikatelé na toto vedení většinou najímají účetní. Avšak jsou i podnikatelé, kteří si vedu účetnictví sami. Účtuje se v soustavě podvojného účetnictví o stavu a pohybu obchodního majetku a závazků, vlastního kapitálu, o výnosech, nákladech a zisku nebo ztrátě. Účetnictví mohou vést všechny právnické osoby a zapsané fyzické osoby. Účetním obdobím může být kalendářní rok nebo hospodářský rok. V účetnictví základ daně vzniká úpravou výsledku hospodaření zjištěného porovnáním výnosů a nákladů.

5.2 Dlouhodobý majetek

Stejně jako v daňové evidenci, tak i v účetnictví rozlišujeme dlouhodobý majetek na tři kategorie. Dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek.

Oceňování majetku je zakotveno v § 24 - 28 zákona o účetnictví, v § 7, 8 a § 47, § 48 vyhlášky a ČÚS 013 a 014. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek může být oceněn pořizovací cenou (v případě nákupu), vlastními náklady (v případě, že je vytvořený vlastní činností) nebo reprodukční pořizovací cenou (např. majetek nabytý bezúplatně). Dlouhodobý finanční majetek se oceňuje pořizovací cenou, příp. reálnou hodnotou.

V případě individuálního podnikatele nebo malé firmy, kteří vedou daňovou evidenci, popř. dobrovolně účetnictví, pořízení dlouhodobého hmotného majetku nemá dopad na snížení základu daně. Základ daně se snižuje až v rámci závěrkových prací formou odpisů. Pro úplnost je třeba zmínit, že jiná situace je u společností, které jsou povinné vést účetnictví ze zákona. Tyto ve většině případů účtují o odpisech dlouhodobého majetku měsíčně, což umožňuje, aby vedení firem mělo reálný a nezkreslený obraz o svém hospodaření.

Při nákupu dlouhodobého nehmotného majetku v daňové evidenci se podnikatel rozhodne, zda tento výdaj zahrne jednorázově do daňových výdajů nebo se rozhodne majetek odepisovat formou daňových odpisů, přičemž by s těmito odpisy každý rok počítal do základu daně. V účetnictví si podnikatel vybere, zda si zvolí rovnoměrný nebo zrychlený způsob odpisování majetku.

5.3 Pohledávky a dluhy

Co vlastně pohledávky a dluhy pro podnikatele znamenají a představují je zmíněno v přechodících kapitolách. V daňové evidenci se pohledávky a dluhy evidují v knize pohledávek a dluhů. Aby byl zjištěn výsledek hospodaření, je důležité znát datum úhrady zboží či služby. Podnikatel tedy kalkuluje pouze s pohledávkami a dluhy, které již byly zaplacené.

Na druhé straně v účetnictví není potřebné, aby výdaje či příjmy za služby a zboží byly již zaplacené. Podnikatel zahrnuje do základu daně pouze pohledávky a dluhy bez ohledu na to, zda byly skutečně uhrazeny.

5.4 Zásoby

V daňové evidenci se zásoby evidují na skladních kartách zásob. Při pořízení zásob v daňové evidenci si dá podnikatel celou výši pořízených zásob do daňových výda-

jů, kdežto v účetnictví si dá podnikatel do nákladů je tu část zásob, kterou skutečně spotřebuje nebo prodá.

V účetnictví má podnikatel možnost si zvolit ze dvou možností, jak zásoby účtovat. Jednou z možností je průběžný systém účtování, neboli způsob A, nebo periodický systém účtování, způsob B.

„Při průběžném způsobu (způsob A) účtování nakupovaných zásob jsou pořizovací náklady evidovány na účtech 111- Pořízení materiálu nebo 131 – Pořízení zboží. Poté jsou zásoby zařazeny na základě příjemek na sklad materiálu (účet 112 – Materiál na skladě) nebo na sklad zboží (účet 132 – Zboží ve skladech a prodejnách). Výdej materiálu ze skladu do spotřeby se zaúčtuje na základě výdejky na účet 501 – Spotřeba materiálu. Prodané zboží se zaúčtuje na vrub nákladového účtu 504 – Prodané zboží.

Podstata periodického způsobu (způsobu B) účtování nakupovaných zásob spočívá v tom, že faktury jsou účtovány přímo do nákladů na účet 501 nebo 504. Na účtu zásob tedy zůstává pouze počáteční zůstatek, který tam byl předem při otevření účetních knih.“ (Müllerová, Šindelář, 2016, s. 88) Pohyb zásob se sleduje na skladových kartách. Na účet zásob se zachycuje až změna stavu zásob zjištěná na základě provedení fyzické inventury zásob na konci účetního období. V případě, že zjištěný stav zásob z inventury je vyšší než na počátku účetního období, zaúčtuje se rozdíl na stranu „Má Dáti“ účtu zásob proti straně „Dal“ do nákladu. V případě, že zjištěný stav zásob z inventury je nižší než na počátku účetního období, znamená to, že došlo ke snížení stavu zásob na skladě a tento rozdíl se zaúčtuje na stranu „Má Dáti“ účtu nákladů proti straně „Dal“ účtu zásob.

5.5 Časové rozlišení

V daňové evidenci jde o jediný případ časového rozlišení, a to finančního leasingu. V účetnictví jsou časovým rozlišením náklady a výnosy, které s ním časově i věcně souvisí. (www.danarionline.cz, 2011)

5.6 Princip opatrnosti

„V daňové evidenci se na případná rizika a ztráty nijak nehledí, nejsou daňově významné, snad jen s okrajovou výjimkou možností tvořit rezervy na budoucí výdaje (opravy), v účetnictví je princip opatrnosti pojat podstatně šířeji tvorbou rezerv, opravných položek, vyjádřením tzv. reálné hodnoty majetku/závazků.“ (www.danarionline.cz, 2011)

5.7 Účetní doklady

V daňové evidenci nejsou dány formální náležitosti ohledně dokladů, je nutná pouze jejich průkaznost. V účetnictví je kladen důraz na prokazatelnost dokladů, ale nezbytnou součástí jsou i formální náležitosti. (www.danarionline.cz, 2011)

5.8 Zálohy

U daňové evidence jsou zálohy vnímány jako daňově relevantní položky, které ovlivňují základ daně. V účetnictví jde o zúčtovací vztah, který se znázorní do účetního výsledku hospodaření a základu daně, až když vznikne určitá forma závazkového vztahu. (www.danarionline.cz, 2011)

5.9 Základ daně

Výpočet základu daně v daňové evidenci a v účetnictví se liší. Základní rozdíl je, že v daňové evidenci jsou evidovány příjmy a výdaje, v účetnictví výnosy a náklady.

Výpočet základu daně z příjmů uvádím na konci praktického příkladu.

6 Praktický příklad

Individuální podnikatel pan Novák⁴ se zabývá nákupem a prodejem svářeček, k tomu doplňkově poskytuje svářečské služby v zámečnické dílně, kde zaměstnává 2 zaměstnance v trvalém pracovním poměru.

Svoji podnikatelskou činnost provozuje v pronajatých prostorách. Ve smlouvě o nájmu nebytových prostor je cena nájemného 20.000 Kč měsíčně stanovena včetně nákladů na spotřebované energie. Zahrnuje sem elektrickou energii, plyn, vodné a stočné.

Není plátcem DPH.

V prosinci podnikatel uzavřel dohodu o operativním leasingu na dodávku za cenu 649.980,-- Kč. V ceně je zahrnutá amortizace, finanční služba, pojištění, administrativní poplatek a servisní náklady. Dohodu uzavřel na 3 roky, přičemž částku 95.275,-- Kč zaplatil předem z bankovního účtu. Spotřeba pohonných hmot za prosinec činila 4.000,-- Kč a byla uhrazena z pokladny podnikatele.

V evidenci dlouhodobého majetku měl evidovanou frézu na kov v pořizovací ceně 280.000,-- Kč. Oprávky za tuto frézu činily 145.600,-- Kč a zůstatková cena byla 134.400,-- Kč. Podle § 32 zákona o dani z příjmů je tento dlouhodobý majetek zařazen do 2. odpisové skupiny s délkou odpisování 5 let a je zvolen zrychlený způsob odpisování. Podnikatel si ve vnitřním předpisu stanovil, že účetní odpisy se rovnají daňovým odpisům.

Na začátku roku měl počáteční stav zboží v hodnotě 100.000,-- Kč. K poslednímu dni účetního období provedl fyzickou inventuru zboží a zjistil, že konečný zůstatek zboží je 150.000,-- Kč.

Počáteční stav peněz v pokladně je 60.000,-- Kč a na běžném účtu 800.000,-- Kč.

Pro plynulý chod firmy potřebuje i dobře vybavenou kancelář, proto nakoupil několik položek dlouhodobého hmotného majetku. Jedná se o:

- psací stůl v ceně 5.000,-- Kč
- kancelářská židle v ceně 4.500,-- Kč
- policový regál 5.800,-- Kč
- počítač v ceně 12.000,-- Kč
- monitor k počítači v ceně 5.000,-- Kč
- tiskárna v ceně 8.000,--Kč

Pro plynulý chod firmy si pořídil software v pořizovací ceně 61.000,-- Kč, tuto cenu ohradil převodem z bankovního účtu.

---

⁴ Fiktivní jméno osoby

V průběhu roku nakoupil zboží na fakturu v hodnotě 800.000,-- Kč, avšak z této sumy uhradil jen částku 760.000,-- Kč.

Dále potřeboval podnikatel nakoupit materiál do zámečnické dílny v hodnotě 120.000,-- Kč, kdy cenu materiálu ihned uhradil.

Tržby za prodej zboží – svářeček- na fakturu v průběhu celého roku činily 1.900.000,-- Kč, podnikateli bylo uhrazeno zboží jen za cenu 1.730.000,-- Kč.

Zámečnické služby byly vyfakturovány v částce 500.00,-- Kč, ale dostal uhrazeno pouze 400.000,-- Kč.

Na konci roku zaplatil zálohu na pořízení dlouhodobého hmotného majetku z bankovního účtu ve výši 30.000,-- Kč.

Transakce za účetní období = kalendářní rok

Datum úhrady	Popis případu	Částka Kč
dd.mm.rrrr	Počáteční zůstatek pokladny	60.000,--Kč
dd.mm.rrrr	Počáteční zůstatek BÚ	800.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Přijaté faktury za nákup zboží	800.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrady faktur za zboží - z pokladny	30.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrady faktur za zboží - z BÚ	730.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Vydané faktury za prodej zboží	1.900.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrady vydaných faktur za zboží na BÚ	1.550.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrady vydaných faktur za zboží do pokladny	180.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrada platby předem za operativní leasing dodávky z BÚ	95.275,-- Kč
dd.mm.rrrr	Výplaty mezd	421.740,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrada SP a ZP zaměstnavatel	183.600,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrada SP a ZP zaměstnanec	59.400,-- Kč
dd.mm.rrrr	Odvod zálohové daně z mezd	58.860,-- Kč
dd.mm.rrrr	Faktura za kancelářský nábytek – DDHM	15.300,-- Kč
dd.mm.rrrr	Faktura za počítač, monitor a tiskárnu	25.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrada fa za PC, monitor a tiskárnu	25.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Přijatá faktura za software – zaplaceno z BÚ	61.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Přijatá faktura za materiál na zámečnické práce – zaplaceno z BÚ	120.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Vydané faktury za zámečnické služby	500.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrady vydaných faktur za zámečnické služby na BÚ	350.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrady vydaných faktur za zámečnické služby do pokladny	50.000,-- Kč
dd.mm.rrrr	Úhrada zálohy na DHM z BÚ	30.000,--Kč

Výpočet mezd

Zaměstnanec 1 – hrubá mzda 25.000,-- Kč měsíčně

Zaměstnanec 2 – hrubá mzda 20.000,-- Kč měsíčně

tj. hrubé mzdy za 12 měsíců = 540.000,-- Kč

Sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele: 34 % z 540.000,-- Kč = **183.600,-- Kč**

Sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance: 11 % z 540.000,-- Kč = **59.400,-- Kč**

Záloha na daň z mezd se počítá jako 15 % ze super hrubé mzdy, tj. 15 % z 723.600,--

Kč = 108.540,-- Kč a po odečtení slevy na poplatníka (2 x 24.840,--Kč) činí záloha na daň z mezd za rok **58.860,-- Kč**.

Čisté mzdy za rok činí: 540.000,-- Kč – 59.400,-- Kč – 58.860,-- Kč = **421.740,-- Kč**

Karta dlouhodobého hmotného majetku – fréza

Rok	Odpis	Zůstatková cena
1.	$280.000 : 5 = 56.000,-- \text{ Kč}$	224.000,-- Kč
2.	$(224.000 \times 2) : 5 = 89.600,-- \text{ Kč}$	134.400,-- Kč
3.	$(134.400 \times 2) : 4 = 67.200,-- \text{ Kč}$	67.200,-- Kč
4.	$(67.200 \times 2) : 3 = 44.800,-- \text{ Kč}$	22.400,-- Kč
5.	$(22.400 \times 2) : 2 = 22.400,-- \text{ Kč}$	0,-- Kč

Evidenze drobného majetku

Název	Pořizovací cena	Datum pořízení	Datum vyřazení
Psací stůl	5.000,-- Kč	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.
Kancelářská židle	4.500,-- Kč	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.
Policový regál	5.800,-- Kč	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.
Počítač	12.000,-- Kč	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.
Monitor	5.000,-- Kč	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.
Tiskárna	8.000,-- Kč	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.

Kniha pohledávek

Datum	Číslo dokladu	Odběratel	Datum vystavení	Datum splatnosti	Částka	Datum úhrady	Částka - uhrazeno	Zůstatek
dd.mm.rrrr.	1111	XX - zboží	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	1.900.000,--Kč	dd.mm.rrrr.	1.730.000,--Kč	170.000,--Kč
dd.mm.rrrr.	1112	XX - služby	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	500.000,--Kč	dd.mm.rrrr.	400.000,--Kč	100.000,--Kč
		CELKEM						270.000,--Kč

Kniha závazků

Datum	Číslo dokladu	VS	Dodavatel	Datum vystavení	Datum splatnosti	Částka	Datum úhrady	Částka - uhrazeno	Zůstatek
dd.mm.rrrr.	001	xxx	yy - Zboží	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	800.000,--Kč	dd.mm.rrrr.	760.000,--Kč	40.000,--Kč
dd.mm.rrrr.	002	xxx	yy - DDHM	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	15.300,--Kč	dd.mm.rrrr.		15.300,--Kč
dd.mm.rrrr.	003	xxx	yy - Počítač	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	25.000,--Kč	dd.mm.rrrr.	25.000,--Kč	0,--Kč
dd.mm.rrrr.	004	xxx	yy - Materiál	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	120.000,--Kč	dd.mm.rrrr.	120.000,--Kč	0,--Kč
dd.mm.rrrr.	005	xxx	yy - SW	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	45.000,--Kč	dd.mm.rrrr.		45.000,--Kč
dd.mm.rrrr.	006	xxx	yy- Nájemné	dd.mm.rrrr.	dd.mm.rrrr.	240.000,--Kč	dd.mm.rrrr.	220.000,--Kč	20.000,--Kč
			CELKEM			1.245.300,--Kč		1.125.000,--Kč	120.300,--Kč

Zachycení případu v DE - Peněžní deník

Da- tum	Doklad	Popis	Pokladna			Bankovní účet			Příjmy		Výdaje	
			Příjem	Výdej	Zůstatek	Příjem	Výdej	Zůstatek	Daňové	Nedaňové	Daňové	Nedaňové
		PZ			60.000			800.000				
		Úhrada přijatých faktur za zboží					730.000	70.000			730.000	
		Tržby za zámečnické služby – uhrazena faktury	50.000		110.000	350.000		420.000	400.000			
		Tržby za zboží – uhrazené faktury	180.000		290.000	1.550.000		1.970.000	1.730.000			
		Mzdy – výplaty					421.740	1.548.260			421.740	
		SP a ZP					183.600	1.364.660			183.600	
		SP a ZP zaměst.					59.400	1.305.260			59.400	
		Daň z mezd					58.860	1.246.400			58.860	
		Operativní leasing-platba předem					95.275	1.151.125			95.275	
		Počítač, monitor, tisk, DDHM					25.000	1.126.125			25.000	
		Nájemné –zaplaceno					220.000	906.125			220.000	
		PHM		4.000	286.000						4.000	
		Převod finančních prostředků z pokladny na BÚ		70.000	216.000							70.000
		Úhrada faktury za SW					61.000	845.125			61.000	
		Příjem fin. BÚ				70.000		915.125		70.000		
		Úhrada faktur za materiál					120.000	795.125			120.000	
		Úhrada přijatých faktur za zboží		30.000	186.000						30.000	
		Záloha na pořízení DHM					30.000					30.000
		Odpis DHM									67.200	
		CELKEM			186.000			765.125	2.130.000		2.076.075	

Daňové příjmy – daňové výdaje: 53.925,-- Kč

Zachycení případu v účetnictví

Počáteční rozvaha:

Aktiva		Pasiva	
022 DHM	280.000,--Kč	491 Účet indiv. podnikatele	1.105.600,--Kč
082 Oprávky	- 134.400,--Kč		
132 Zboží	100.000,--Kč		
221 Bankovní účet	800.000,--Kč		
211 Pokladna	60.000,--Kč		
Celkem	1.105.600,--Kč	Celkem	1.105.600,--Kč

Popis případu	Částka Kč	MD	D
Přijaté faktury za nákup zboží	800.000,-- Kč	504	321
Úhrady faktur za zboží - z pokladny	30.000,-- Kč	321	211
Úhrady faktur za zboží – z BÚ	730.000,-- Kč	321	221
Vydané faktury za prodej zboží	1.900.000,-- Kč	311	604
Úhrady vydaných faktur za zboží na BÚ	1.550.000,-- Kč	221	311
Úhrady vydaných faktur za zboží do pokladny	180.000,-- Kč	211	311
Operativní leasing-platba předem z bankovního účtu	95.275,-- Kč	381	221
Platba předem – za prosinec splátka do nákl.	18.055,-- Kč	518	381
Předpis hrubých mezd	540.000,-- Kč	521	331
Předpis SP a ZP - zaměstnavatel	183.600,-- Kč	524	336
Předpis SP a ZP - zaměstnanci	59.400,-- Kč	331	336
Předpis záloh na daň z mezd	58.860,-- Kč	331	342
Výplaty mezd	421.740,-- Kč	331	221
Úhrada SP a ZP	243.000,-- Kč	336	221
Odvod zálohové daně z mezd	58.860,-- Kč	342	221
Přijatá faktura za kancelářského nábytek – DHM	15.300,-- Kč	501	321
Přijatá faktura za počítač, monitor a tiskárnu	25.000,-- Kč	501	321
Úhrada fa za PC, monitor a tiskárnu	25.000,-- Kč	321	221
Přijatá faktura za materiál na zámečnické práce	120.000,-- Kč	501	321
Přijatá faktura za SW	61.000,-- Kč	013	321
Úhrada fa za SW z BÚ	61.000,-- Kč	321	221
Vydané faktury za zámečnické služby	500.000,-- Kč	311	602
Úhrady vydaných faktur za zámečnické služby na BÚ	350.000,-- Kč	221	311
Úhrady vydaných faktur za zámečnické služby do pokladny	50.000,-- Kč	211	311

Výdej finančních prostředků z pokladny na BÚ	70.000,-- Kč	261	211
Příjem finančních prostředků na BÚ z pokladny	70.000,-- Kč	221	261
Úhrada faktury za materiál	120.000,-- Kč	321	221
Přijaté faktury za nájemné	240.000,-- Kč	518	321
Úhrady přijatých faktur za nájemné	220.000,-- Kč	321	221
Úhrady z pokladny dokladů za pohonné hmoty	4.000,-- Kč	501	211
Úhrada zálohy na pořízení DHM z BÚ	30.000,-- Kč	052	221
Odpis DHM	67.200,-- Kč	551	082
Odpis SW	20.333,-- Kč	551	073

Výkaz zisku a ztrát

Náklady		Výnosy	
501 Spotřeba materiálu	164.300,-- Kč	602 Tržby za služby	500.000,-- Kč
504 Prodané zboží	750.000,-- Kč	604 Tržby za zboží	1.900.000,-- Kč
518 Služby	258.055,-- Kč		
521 Mzdové nákl.	540.000,-- Kč		
524 Zákonné SP a ZP	183.600,-- Kč		
551 Odpisy	87.533,-- Kč		
Celkem	1.983.488,-- Kč	Celkem	2.400.000,-- Kč

Výsledek hospodaření je **zisk 416.512,-- Kč**

Konečná rozvaha:

Aktiva		Pasiva	
013 SW	61.000,-- Kč	491 Účet ind. podnikatele	1.105.600,-- Kč
073 oprávky k SW	- 20.333,-- Kč	321 – závazky	75.300,-- Kč
022 DHM	280.000,-- Kč		
052 zálohy na DHM	30.000,-- Kč		
082 Oprávky	- 201.600,-- Kč		
132 Zboží	150.000,-- Kč	Zisk	416.512,-- Kč
221 Bankovní účet	765.125,-- Kč		
211 Pokladna	186.000,-- Kč		
311 pohledávky	270.000,-- Kč		
381 Náklady příštích období	77.220,-- Kč		
Celkem	1.597.412,-- Kč	Celkem	1.597.412,-- Kč

Sestavením konečné rozvahy je ověřeno, zda během účtování byl dodržen bilanční princip.

Výpočet daně z příjmů fyzických osob:

Dle daňové evidence

Příjmy	2.130.000,-- Kč
Výdaje	2.076.075,-- Kč
Rozdíl po zaokrouhlení	53.900,-- Kč
Daň 15 %	8.085,-- Kč
Sleva na poplatníka	-24.840,-- Kč
Daň po slevě	0,-- Kč

Dle účetnictví:

Výnosy (příjmy)	2.400.000,-- Kč
Náklady (výdaje)	1.983.488,-- Kč
Rozdíl po zaokrouhlení	416.500,-- Kč
Daň 15 %	62.475,-- Kč
Sleva na poplatníka	-24.840,-- Kč
Daň po slevě	37.635,-- Kč

6.1 Shrnutí příkladu

Jak je z příkladu vidět, individuální podnikatel za použití různých způsobů účtování dojde k rozdílnému výsledku. Jako stěžejní se jeví rozdíl mezi peněžním a akruálním principem. V daňové evidenci zachycujeme jednotlivé případy v okamžiku přijetí nebo výdeje finančních prostředků, to znamená, že do daňových příjmů podnikatel zaúčtuje příjmy, které skutečně obdržel a do daňových výdajů zasaeviduje jen ty, které skutečně uhradil. V účetnictví se řídíme akruálním principem, tudíž účtujeme k okamžiku uskutečnění případu, a to neznámá, že tyto účetní operace jsou i zaplacené.

V daňové evidenci porovnáním příjmů a výdajů byl dosažen výnos ve výši 53.925,-- Kč.

Zpracováním stejných případů v účetnictví bylo dosaženo zisku ve výši 416.512,-- Kč.

Tento výsledek je ovlivněn několika faktory:

- **Pořízením poměrně drahého nehmotného majetku**, který je v daňové evidenci daňovým výdajem na rozdíl od účetnictví, kde se jeho odpisy časově rozlišují a do nákladů vstupují rovnoměrně.
- Na výsledek hospodaření v daňové evidenci má rovněž vliv i **způsob evidence výdajů za pořízení zásob**. V daňové evidenci se jedná při zaplacení o daňový výdaj. Zatímco v účetnictví – kdy byl stanoven způsob varianty B – se pořízení zásob účtuje v průběhu roku přímo do nákladů, avšak na konci účetního období na základě výsledků provedené fyzické inventarizace zásob se podle zjištěného stavu musí v rámci závěrkových operací zaúčtovat změna stavu zásob. V mém případě byl zjištěn oproti počátečnímu stavu vyšší stav zásob na konci roku, to znamená, že ne všechno zboží, které se v průběhu roku nakoupilo a bylo zaúčtováno do nákladů, bylo i prodáno. Naopak část nakoupeného zboží zůstala na skladě, což se muselo odrazit při zaúčtování závěrkových operací změnou stavu zboží na skladě a to tak, že o zjištěný rozdíl byly sníženy náklady na pořízení zboží (účet 504) a zvýšen stav zboží na skladě (účet 132).
- V daňové evidenci je rovněž daňovým výdajem celá **platba předem provedená při operativním leasingu**. V účetnictví opět je třeba tuto položku časově rozlišit.

V příkladu na začátku období podnikatel nevykazoval žádné pohledávky, na konci účetního období jsou pohledávky ve výši 270 000,-- Kč. Z toho je zřejmé, že není

možno v dané chvíli tvořit opravné položky, protože ještě neuplynula taková doba od lhůty splatnosti, aby podle zákona mohly opravné položky být tvořeny (to je nejméně 18 měsíců po lhůtě splatnosti), ani se nejedná o pohledávky za odběratele, na něhož by byla vyhlášena insolvence.

Když přihlédnu k faktu, že hlavním cílem podnikání je zisk, tak lepšího výsledku bylo dosaženo v účetnictví. Musíme si však uvědomit, že k okamžiku ukončení účetního období podnikatel nemá uhrazeny své tržby, tudíž při podání daňového priznání by na zaplacení vypočtené daně nemusel mít dostatek finančních prostředků.

V příkladu je rovněž nutno brát v potaz otázku navýšení nákladů za zpracování účetnictví externí firmou či náklady za případné konzultace s daňovým poradcem. Jelikož nejsou dostupné k nahlédnutí oficiální ceníky pro daný region podnikatele, cena těchto služeb se odvíjí od nabídky a poptávky pro konkrétní rok a konkrétní objem poskytnutých služeb. Po mém průzkumu by výše ceny pro tohoto podnikatele pro rok 2015 činila okolo 5 000 Kč/měsíčně.⁵

Při použití daňové evidence vychází rozdíl mezi příjmy a výdaji výrazně nižší a v konečném důsledku je vypočteno, že daň z příjmů bude nula, takže nepředstavuje pro podnikatele další finanční zátěž.

Pokud by se podnikatel přece jen například z důvodu, aby měl lepší přehled o svém podnikání, rozhodl přejít z daňové evidence na účetnictví, zákon mu to umožňuje. Při svém rozhodování by k tomuto kroku musel vzít v úvahu, že ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví, dojde ke zvýšení daňového základu o hodnotu zásob a pohledávek. Jejich hodnotu je možné zahrnout do základu daně buď jednorázově, nebo postupně po devět následujících zdaňovacích období, počínaje zdaňovacím obdobím zahájení vedení účetnictví (viz ustanovení § 23 odst. 14 zákona o dani z příjmů). A dále ve zdaňovacím období, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví, dojde ke snížení daňového základu o hodnotu přijatých záloh a dluhů.

---

⁵ Cena zjištěna po rozhovoru s účetní firmou.

7 Závěr

Ve své práci jsem se zabývala porovnáním daňové evidence a účetnictví u individuálního podnikatele, objasnila jsem principy těchto dvou základních metod. Jde o příklad podnikatele, který nesplňuje kritéria, podle nichž by ze zákona byl povinen vést účetnictví.

Není však možné jednoznačně říci, který způsob je pro individuálního podnikatele vhodnější. Tuto otázku si musí každý zodpovědět sám s ohledem na své možnosti, cíle a také nároky na přehled o podnikání.

Daňová evidence není složitá a při znalosti základních principů si ji zvládne vést podnikatel sám, například v excelu. Nepotřebuje pro její vedení žádné nákladné softwarové vybavení. V daňové evidenci se sleduje de facto pohyb peněžních prostředků, tudíž podnikatel má jednoduchý přehled o tom, kolik peněz má k dispozici a může bez složitých analýz plánovat výdaje. Obecně lze tedy říci, že zcela jistě je daňová evidence vhodnější pro fyzické osoby – podnikatele, živnostníky, ale i třeba pro ty, kteří pronajímají nemovitosti nebo pro menší firmy. Představíme-li si, co všechno podnikatel z praktického příkladu musí zajišťovat, např. nákup a prodej zboží, zajištění chodu dílny atd., tak i vlastní vedení daňové evidence představuje pro osobu podnikatele minimálně další časové zatížení.

Vedení účetnictví předpokládá poměrně rozsáhlé odborné znalosti, zejména z oblasti účetnictví a daní. Klade také vyšší nároky na počítačové a softwarové vybavení, což představuje pro podnikatele další náklady. Vedení účetnictví by musel podnikatel v tomto případě řešit buď zaměstnáním vlastní účetní, nebo si nechávat zpracovat účetnictví externí účetní a daňovou firmou. Avšak na druhou stranu, účetnictví umožňuje podnikateli mít podrobnější přehled o stavu svého podnikání.

8 Literatura

Knižní publikace:

DUŠEK, JIŘÍ A JAROSLAV SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 12. vydání. Praha: GRADA Publishing, 2015, 136 s. ISBN 978-80-247-5436-9.

DUŠEK, JIŘÍ A JAROSLAV SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2016*. 13. vydání. Praha: GRADA Publishing, 2016, 144 s. ISBN 978-80-271-0035-4.

CARDOVÁ, ZDENKA. *Daňová evidence a účetnictví individuálního podnikatele. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 160 s. ISBN 978-80-7357-502-1.

SKÁLOVÁ, JANA. *Podvojně účetnictví 2016*. 22. vydání. Praha: Grada, 2016, 192 s. ISBN 978-80-271-0031-6.

MERITUM ÚČETNICTVÍ PODNIKATELŮ 2016: *výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2016*. 13. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 544 s. ISBN 978-80-7552-050-0.

BULLA, MIROSLAV, IVANA PILAŘOVÁ A JIŘÍ STROUHAL. *Účetnictví podnikatelů 2016: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2016*. 13. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 544 s. ISBN 978-80-7552-050-0.

HERMANSON, ROGER H., JAMES DON EDWARDS A R. F. SALMONSON. *Accounting principles*. 4th ed. Homewood: Irwin, 1989. ISBN 0-256-07349-X.

Právní normy:

Zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 568/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Internetové a ostatní zdroje:

WWW.KPDR.CZ. *Zvýšení daňového zvýhodnění na vyživované děti [online]*. 2016 [cit. 2016-05-11]. Dostupné z:

<https://www.kdpcr.cz/informace/aktuality/danove-novinky/zvyseni-danoveho-zvyhodneni-na-vyzivovane-deti-2>

PORTÁL POHODA. *Co se považuje za součást pořizovací ceny majetku? [online]*. [cit. 2016-05-11]. Dostupné z:

<https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/co-se-povazuje-za-soucast-porizeni-majetku/>

MARTIN DĚRGEL. *Daňová evidence versus účetnictví OSVČ [online]*. 2011 [cit. 2016-05-16]. Dostupné z:

<http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d34991v44626-danova-evidence-versus-ucetnictvi-osvc/>

JAN ČERNOHOUS. *Jak bude vypadat finanční leasing od příštího roku? [online]*. 2013 [cit. 2016-05-16]. Dostupné z:

http://www.ksb.cz/en/news-publications/articles/1719_jak-bude-vypadat-financni-leasing-od-pristiho-roku

DOMINIKA VESELÁ, MELINDA VRAJÍKOVÁ. *Nájem a pacht v novém občanském zákoníku [online]*. 2013 [cit. 2016-05-16]. Dostupné z:

<http://www.epravo.cz/top/clanky/najem-a-pacht-v-novem-obcanskem-zakoniku-92378.html>

WWW.MFCR.CZ. *Sdělení MF k novele zákona o účetnictví a novele souvisejících právních předpisů [online]*. 2015 [cit. 2016-05-16]. Dostupné z:

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/ucetnictvi-a-ucetnictvi-statu/ucetnictvi/legislativa-v-ucetnictvi/2015/sdeleni-ministerstva-financni-k-aplikaci-23139>